

Никола Јовић

Украјински Рубикон

СВО и повратак историје

ОТВОРЕНА КЊИГА

Београд, 2025.

Copyright © за ово издање Отворена књига

Молеру, мом српском сапутнику и сапатнику
из Донбаса, који је својом херојском смрћу
у борбама у околини Бахмута почетком јула
2023. године утврдио и потврдио српско-руско
братство по оружју и заједништво два народа,
као и свима онима који се боре и страдају
за ослобођење Донбаса и читавог света од
глобализма и атлантизма. Победа ће бити наша.

Чекамо васкрсење мртвих и живот будућег века.
Христос Воскресе!

„Не може Русија умом да се схвати,
Општим се аршином измерити не да:
Њен лик је чудан и чудно те гледа –
У Русију можеш само веровати.”

Фјодор Тјутчев – Русија

*Умом Россию непонять,
Аршином общим не измерить:
У ней особенная стать –
В Россию можно только верить.*

Фёдор Тютчев – Россия

Пролог

„Ви Срби сте луди. Не, не, ви Срби сте дефинитивно луди. А и ја сам будала што сам те послушао, што смо истрчали овако без панцира и шлема, а падају бомбе свуда околo. И шта сад пријатељу, шта сад?!” гледа ме забринуто Габријел, италијански колега новинар и пријатељ, док се панично шета округ. У подземном смо пролазу једне од главних саобраћајница у Доњецку, заједно са десетинама жена, деце, старца, грађана који су се ту склонили од украјинског гранатирања. Данас су тукли више но иначе, поводом сахране Олге Качуре-Корсе, официра у народној милицији ДНР, симболу рата од 2014. до данас. На њен спровод дошао је читав војни и политички врх Доњецке Народне Републике те бројне званице из саме Русије. На снажне звуке првих детонација и надолазак црних облака дима, који су се злослутно дизали из центра Доњецка, упутили смо се тамо, право из хотелског ресторана, оставивши доручак и допола попијене кафе.

Трчали смо ка центру града према густом црном диму, а кад смо пришли хотелу „Донбас Палас” дежурни ватрогасци су нас буквално угурали у подземни пролаз са цивилима. Суочавамо се са лицима избежумљених и застрашених људи, којима је ово свакодневица и „нова нормалност” од 2014. године. Колико год пута се догодило, свако ново гранатирање је њима, житељима, нова траума, дубљи рез преко незарасле ране. Данас су гађали ову тужну поворку која је сахрањивала Корсу, усмртивши притом ко зна колико људи. Мр-

тви се броје после, када све утихне накратко, а сада се склањају живи и помажу рањени, колико је могуће.

На телефону гледам календар, 4. август је. Верујем да сваки Србин зна шта тај дан представља. Сетих се на тренутак крајишке нејачи током првог дана „Олује”, без могућности да се склони од хрватских граната које туку свуда по Крајини. Хрватски бојовници су им за петама, јер се херојски отпор њихових супруга, очева и синова у Српској Војсци Крајине постепено смањује и гаси, јењава и нестаје као и та краткотрајна, прва после 1918. године, српска држава, жртвована ко зна каквим договором „међународне заједнице” и власти у Београду у корист Хрвата. Крајина је са дводеценијским закашњењем стигла у Украјину, у Донбас, чији су борци давали све од себе да не доживе оно што је крајишке Србе стрефило баш на данашњи дан – црни четврти август 1995. Јер као што је рат у бившој СФРЈ био директна и „инстант” реакција на њен распад, тако је рат у Украјини „закаснала” и накнадна реакција на распад СССР. Рекао бих, можда и последња фаза распада СССР илити последњи покушај Запада да се Русија порази и баци на колена.

СВО – Коцка је бачена

Та недеља у фебруару је све променила, на светском нивоу, и после ње вероватно ништа неће бити исто. Тог четвртка, 24. фебруара, будим се из сна, а заправо сан као да тек почиње, онај који сам имао не само ја. Сан је сада био стварност, као испуњење оног страшног и дуго очекиваног дешавања, најзад потврђеног вестима које су пљуштале са свих страна: Русија је ушла у Украјину! Руска војска је прешла границу и започела ослобођење Украјине од кијевске хунте и западне контроле! Русија је устала! Након толиких година ишчекивања десило се оно што су многи прижељкивали, а од чега су и многи страховали. Знао сам, када једном „то” крене, сви ћемо бити изненађени и „то” неће бити ни налик ономе што смо очекивали, како ће да изгледа и делује. Као у каквом бунилу провео сам тај, а посебно наредне дане. „Кувало се” месецима у Украјини пре тога, почело је још крајем године оптужбама једне и друге стране за гомилање трупа на границама и линијама раздвајања, за гранатирање цивила и кршење примирја. Међутим, нама који смо помно пратили овај сукоб, па смо га чак и „омирисали” на лицу места, од 2014. до данас ово „чаркање” и медијско препуцавање није изгледало другачије од сличних ситуација у прошлости. Фактички од 2015. године, фебруара месеца, када је потписано примирје „Минск 2”, оно је одмах почело да се крши и готово уопште не спроводи.

Имали смо украјинску страну која је махом прва гађала (про)руске ополченце и „сепаратисте”, а ови спорадично узвраћали, те снаге ОЕБС-а на линији

раздвајања који су углавном све незаинтересовано посматрали. Глумећи неутралност, али фактички често стајући на украјинску страну. Нама Србима то свакако звучи познато и већ виђено – са (не)деловањем и (не)чињењем УНПРОФОР-а у Републици Српској Крајини, СФОР-а у БиХ и КФОР-а на КиМ. Међутим, наслутио сам, овај пут је, ипак, мало другачије. Да ће до сукоба, макар ограниченог, доћи, слутио сам у понедељак 21. фебруара. Цео тај дан испунили су невероватни и обилни пљускови; дакле, киша плус понедељак, довољно за депресију чак и ако нисте депресији претерано склони. Под кишом сам се довукао од стана до редакције новина у којима сам тада радио. Киша је ударала на затворене прозоре током целе смене, док сам пратио ситуацију на рачунару. Затим сам се извукао и успео да дођем до центра града где ме је чекао пријатељ са којим се нисам одавно видео. Јавио ми се по повратку у Србију и доласку у Београд, из Француске, где је провео већи део живота са повременим прекидима. Изјадао се да му је доста свега тамошњег и жели да се трајно врати у Србију.

Док разговарамо уз кафу и ракију, у малом кафићу у Улици краљице Наталије, чекамо да почне трибина у Руском дому. Посвећена је питању Украјине са нарочитим акцентом на верски аспект овог сукоба. Још више од тога, чекамо „историјско” обраћање председника Путина заказано за двадесет часова. Одговор Русије на новонасталу кризу и објаву руског председника о томе куда даље по питању судбине некадашње Малорусије и савремене анти-Русије тј. Украјине.

Претходних дана много је било вести о цивилима који се евакуишу из Донбаса за Ростов на Дону (и другде на територију Руске Федерације) због учесталих украјинских гађања њихових насеља, као и о украјин-